



Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 118g/2022

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul
372 alin. (1) din Codul de procedură penală

(examinarea corpurilor delictive în ședința de judecată)

CHIȘINĂU
22 noiembrie 2022

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Ana Florean, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 14 iulie 2022,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 22 noiembrie 2022, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „pot fi prezentate pentru examinare” din articolul 372 alin. (1) din Codul de procedură penală, ridicată de dl avocat Vadim Ciobanu, în interesele dlui Vitalie Ceban, parte în dosarul nr. 1-2735/2020, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dna judecător Natalia Clevadi de la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, se află cauza penală privind învinuirea dlui Vitalie Ceban pentru comiterea infracțiunilor de circulație ilegală a drogurilor, a etnobotanicelor sau a substanțelor analoage în scop de înstrăinare în proporții deosebit de mari și de contrabandă.

4. În cadrul examinării cauzei, dl avocat Vadim Ciobanu a solicitat, în interesele dlui Vitalie Ceban, cercetarea în ședința de judecată a corpurilor delictate menționate de procuror, *i.e.* a automobilului și a drogurilor sub formă de pastile. Din circumstanțele prezentate de autorul sesizării rezultă că instanța de judecată a respins cererea acestuia, pentru că prevederile articolului 372 alin. (1) din Codul de procedură penală nu-l obligă pe procuror să prezinte spre examinare corpurile delictate în ședința de judecată.

5. În cadrul procesului, dl avocat Vadim Ciobanu a ridicat excepția de neconstituționalitate a textului „pot fi prezentate pentru examinare” din articolul 372 alin. (1) din Codul de procedură penală.

6. Judecătoria Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis, în acest sens, o sesizare la Curtea Constituțională. Totodată, instanța de judecată a suspendat examinarea cauzei până la soluționarea prezentei excepții de neconstituționalitate.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.”

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 21 Prezumția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

8. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, sunt următoarele:

Articolul 372
Examinarea corpurilor delictive

„(1) Corpurile delictive prezentate de părți pot fi examinate în orice moment al cercetării judecătorești. Atît la cererea uneia din părți, cît și din inițiativa instanței, corpurile delictive **pot fi prezentate pentru examinare** părților, martorilor, expertului sau specialistului. Persoanele cărora le-au fost prezentate corpurile delictive pot atrage atenția instanței asupra diferitor circumstanțe legate de examinarea acestora, fapt ce se consemnează în procesul-verbal al ședinței.

(2) Corpurile delictive care nu pot fi aduse în sala de ședință pot fi examinate, dacă este necesar, la locul aflării lor.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. Autorul sesizării afirmă că probarea acuzației în materie penală reprezintă un proces complex ce include o analiză detaliată a probelor de către instanța de judecată. Autorul sesizării susține că din coroborarea articolelor 19, 24, 26, 101 și 314 din Codul de procedură penală rezultă că instanța de judecată este obligată, în cursul judecării cauzei, să cerceteze nemijlocit corpurile delictive.

10. Cu toate acestea, din prevederile articolului 372 alin. (1) din același Cod rezultă că instanța de judecată nu este obligată să cerceteze nemijlocit corpurile delictive în ședința de judecată și nici nu-l poate obliga pe procuror să le prezinte spre examinare.

11. Autorul sesizării susține că textul „pot fi prezentate pentru examinare” din articolul 372 alin. (1) din Codul de procedură penală este formulat într-un mod ambiguu și, prin urmare, contravine dreptului la un proces echitabil și dreptului la apărare.

12. Autorul pretinde că textul contestat este contrar articolelor 1 alin. (3) [*preeminența dreptului*], 4 [*drepturile și libertățile omului*], 20 [*accesul liber la justiție*], 21 [*prezumția nevinovăției*], 23 [*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*] și 26 [*dreptul la apărare*] din Constituție.

B. Aprecierea Curții

13. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

14. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

15. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de avocatul părții în proces. Astfel, Curtea constată că ea este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1)

literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

16. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză penală în cadrul căreia a fost respinsă cererea avocatului cu privire la prezentarea corpurilor delictive de către procuror în ședința de judecată. Curtea observă că, deși instanța care a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate a aplicat prevederile contestate, ea totuși a suspendat dezbaterile judiciare până la soluționarea prezentei excepții (a se vedea § 6 *supra*). În aceste condiții, Curtea reține că este competentă să continue examinarea sesizării în cauză.

17. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă textul „pot fi prezentate pentru examinare” din articolul 372 alin. (1) din Codul de procedură penală. Curtea constată că textul contestat din articolul 372 alin. (1) din Codul de procedură penală nu a făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

18. Din argumentele prezentate, Curtea observă că autorul excepției îi solicită Curții să clarifice dacă din textul contestat rezultă că corpurile delictive ar putea să nu fie prezentate pentru examinare în ședința de judecată.

19. În acest context, Curtea constată că, sub aparența unor critici de neconstituționalitate, autorul sesizării își exprimă, de fapt, dezacordul cu modul în care instanța de judecată a interpretat și a aplicat în acest caz prevederile contestate. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că aspectele legate de interpretarea și de aplicarea legii nu țin de competența Curții Constituționale. Această competență le revine, prin definiție, instanțelor de judecată (DCC nr. 83 din 17 iunie 2022, § 29).

20. Mai mult, Curtea notează că, în cazul în care cererile sau demersurile părții au fost respinse, inclusiv cele de prezentare pentru examinare a corpurilor delictive, pot fi înaintate repetat în ședința de judecare a cauzei în fond (a se vedea articolul 346 din Codul de procedură penală). Cu privire la corpurile delictive care nu pot fi aduse în sala de judecată, articolul 372 alin. (2) din același Cod prevede că acestea pot fi examinate, dacă este necesar, la cererea uneia din părți, precum și din inițiativa instanței, la locul aflării lor.

21. În aceste condiții, Curtea nu poate identifica, în mod rezonabil, nicio critică de neconstituționalitate în raport cu prevederile contestate.

22. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „pot fi prezentate pentru examinare” din articolul 372 alin. (1) din Codul de procedură penală, ridicată de dl avocat Vadim Ciobanu, în interesele dlui Vitalie Ceban, parte în dosarul nr. 1-2735/2020, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac,

intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

*Chișinău, 22 noiembrie 2022
DCC nr. 156
Dosarul nr. 118g/2022*